

Algemeen

Elke eerste zondag van de maand gaat deze Nieuwsbrief naar een groot aantal griffiers, adjunct-griffiers en andere medewerkers in en om raadsgriffies.

Doelstelling is om “iets juridisch” dat mij afgelopen maand het meest is opgevallen met de lezers te delen, en er waar mogelijk leermomenten uit te halen.

Dit alles om zoveel mogelijk gemeenteraden support te bieden bij het juridisch optimaliseren van hun besluitvormingsprocessen en andere werkzaamheden.

Thema voor deze Nieuwsbrief is: de Eerste Kamer heeft gesproken: nieuwe kansen

Wetswijziging voor open doel

Reikhalzend werd ernaar uitgezien:

- de mogelijkheid om raadscommissies te laten voorzitten door iemand van buiten de gemeenteraad;
- de ruimte om de ontheffing van het vereiste van ingezetenschap voor een wethouder desgewenst ineens voor de volledige collegeperiode te regelen.

Het hiervoor ontwikkelde wetsvoorstel was vorig jaar zomer betrekkelijk simpel afgetikt. De Eerste Kamer had de bal (voor open doel) voor het intikken.

Hoe makkelijk kon het zijn: de gemeentelijke wereld is eraan toe om deze stappen te mogen zetten, dus hoeft de wetgever er alleen maar in te bewilligen.

Rood licht uit de Eerste Kamer

Het heeft niet zo mogen zijn: de Eerste Kamer is op zijn *Chambre-de-Réflexion* strepen gaan staan, en volstond uiteindelijk met een “njet”.

Daarmee is alles, met één hoofdelijke stemming, weer bij het oude.

Omdat de Eerste Kamer geen bestuursorgaan is (zie artikel 1:1 lid 2 aanhef en sub b. Algemene wet bestuursrecht), hoeft hij zijn beslissing niet te motiveren.

We zullen het ermee moeten doen!

De wonden gelikt, hoe nu verder?

In deze Nieuwsbrief behandel ik de gevolgen (en nieuwe kansen) van het handhaven van artikel 82 lid 4 Gemeentewet

Is er ruimte om ons aan de verplichting uit artikel 82 lid 4 Gemeentewet (*een lid van de raad is voorzitter van een raadscommissie*) te onttrekken?

Zou het uitmaken om het woord “raadscommissie” niet te noemen, maar een wat hipperere en eigentijdse term aan dit voorportaal te geven?

Als dat de uitweg is, hebben we niets te maken met de (grillen van de) Eerste Kamer.

“Commissie” letterlijk nemen?

De term “raadscommissie” is gelinkt aan artikel 82 lid 1 Gemeentewet.

Niet het woord “commissie” is bepalend, maar de missie c.q. opdracht die de raad aan het door hem ingestelde gremium verbindt.

Als de gemeenteraad een gremium instelt die tot taak heeft

- a. besluiten van de raad voor te bereiden, en/of
- b. overleg te voeren met het college en de burgemeester,

is dat gremium een commissie als bedoeld in artikel 82 lid 1 Gemeentewet.

Ook al heet het gremium “politieke markt”, “forum”, “sessie”, “raadsplein”, ronde c.q. ovale tafel”.

Dus is en blijft het verplicht om bijeenkomsten van dit gremium te laten voorzitten door een lid van de gemeenteraad.

Het helpt daarbij niet om de daadwerkelijke discussie te laten leiden door een extern gespreksleider, waarbij het raadslid (voorzitter) niet veel meer doet dan de bijeenkomst openen, sluiten en het woord geven aan die extern gespreksleider.

De minister van BZK heeft eerder aangegeven dat voorzitten en het gesprek leiden onlosmakelijk aan elkaar verbonden zijn.

Wanneer is sprake van “voorbereiden van een raadsbesluit”?

Dat brengt ons bij het BOB-model. Behoeft denk ik geen uitleg, dus die geef ik ook niet.

De eerste “B” staat voor “Beeldvorming”. Die fase kun je strak als één fase aanmerken, waarmee het onontkoombaar in de werkingssfeer van artikel 82 Gemeentewet komt.

Als deze fase in meerdere subfases wordt uiteen geknipt, ontstaat enige ruimte om zo’n subfase buiten de werkingssfeer van artikel 82 Gemeentewet te laten.

Dan kun je denken aan een bijeenkomst met inwoners, belanghebbenden en andere categorieën die op enige wijze zijn betrokken bij een te nemen besluit.

Dualisme in de praktijk gebracht

Ik kan mij voorstellen dat de raad ervoor kiest om bijeenkomsten met inwoners uit te schrijven. De raad bij uitstek in zijn volksvertegenwoordigende rol.

Deze bijeenkomsten hebben die als uitsluitend doel: het raadsleden in staat stellen tot het vergaren van kennis, aan te reiken door betrokkenen uit de gemeente.

Van het voorbereiden van een raadsbesluit is dan geen sprake.

Belangrijk: er ligt een collegevoorstel onder!

Het ontmoet geen enkel bezwaar om dit soort bijeenkomsten te laten voorzitten door een onafhankelijk extern voorzitter.

IBOB-model

Het *BOB-model* groeit daarmee uit tot een *IBOB-model*. Daarbij staat de “I” voor “informereren”.

Is de tijd daar onderhand niet rijp voor: de raad laat zich zelfstandig en (letterlijk) onbevangen informeren, en wel uit de eerste hand!

Ik denk desgevraagd graag met je mee!